7.2. Gasp

İslam'ın koruduğu ve dokunulmaz saydığı mülkiyet hakkına karşı işlenen haksız fiillerden biri de gasptır. Gasp, başkasına ait bir malı zor kullanarak alma demektir. Bu yönüyle hırsızlıktan ayrılır. Hanefi fıkıhçıları gaspı; "Taşınabilir, hukuki ve ekonomik değeri bulunan bir mal üzerinde, sahibinden izinsiz olarak alenen ve kuvvete dayanarak haksız zilyedlik kurmak." şeklinde tarif etmişlerdir.[52]

Hangi şekillerde olursa olsun mülkiyet hakkına yapılan her türlü haksız fiil yasaklanmış, hem uhrevi hem de dünyevi ceza verilmesi takdir edilmiştir.

Gasp bilerek yapılan günah bir fiildir ve cezalandırılma sebebidir. Gaspın dünyevi hükmü ise şudur: Haksız şekilde ele geçirilen bir şey, eğer mümkünse aynen iade edilmelidir. Ancak gasbedilen malın aynen iadesi mümkün değilse yani malın şekli değişmişse tazmin (ödeme, ödetme) edilmesine hükmedilir. Bu durumda da mal ya aynısı temin edilerek ya da değeri ile tazmin edilir. Bununla birlikte gaspeden kişi gaspettiği malı aynen iade etse veya o malı tazmin etse bile yine de uhrevi sorumluluktan kurtulamaz.

---

46 Bakara suresi, 275. ayet.
47 Nisa suresi, 29. ayet.
48 Cuma suresi, 10. ayet.
49 Tirmizi, Büyû', 4.
50 Taberanî, Hadislerle İslam Mu'cemü'l Evsat, VIII: 47.
51 bk. Maide suresi, 38-39. ayetler.
52 Bardakoğlu vd., İslam İlmihali II: 190.